

Вельмишановні колеги!

З великою приемністю повідомляємо, що збірник наукових праць «Вісник Національної академії правових наук України» включено до міжнародної наукометричної бази *Index Copernicus International* (Варшава, Польща).

У зв'язку з чим на підставі абзацу другого підпункту 2.1 та абзацу першого підпункту 2.2 пункту 2 наказу Мінмолодьспорту України від 17.10.2012 р. № 1112 «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» статті, опубліковані в цьому збірнику, для здобувачів наукових ступенів прирівнюються до публікацій у наукових періодичних виданнях інших держав.

Чекаємо Ваших статей, сподіваємось на плідну співпрацю!

З повагою, редакційна колегія
«Вісника Національної академії правових наук України»

Національна академія правових наук України
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого

ВІСНИК

НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ
ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ

Збірник наукових праць

Заснований у 1993 році

Періодичність випуску – 4 номери на рік

№ 1 (84) 2016

Харків
«Право»
2016

• ПИТАННЯ ТРУДОВОГО ПРАВА •

ЯРОШЕНКО ОЛЕГ МИКОЛАЙОВИЧ,

професор, доктор юридичних наук,

професор кафедри трудового права,

Національний юридичний університет

імені Ярослава Мудрого,

Україна, м. Харків

e-mail: trudpravo_nua@yandex.ru

ORCID 0000-0000-0022-4726

UDC 349.22

Укладення трудового договору, всупереч вимогам Закону України «Про запобігання корупції», як самостійна підстава припинення трудового договору

У статті розглядається укладення трудового договору, всупереч вимогам Закону України «Про запобігання корупції», як самостійна підстава припинення трудового договору. Встановлено, що до суттєвих ознак припинення трудового договору за розглядуваною підставою належать: а) наявність специфічних сторін трудового договору: звільнювані особи – особи, які притинили діяльність, пов’язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування; роботодавці – юридичні особи приватного права та фізичні особи – підприємці; б) протягом одного року до дня припинення виконання владних функцій особи здійснювали повноваження з контролю, нагляду або підготовки чи прийняття рішень щодо діяльності майбутніх роботодавців; в) трудовий договір був укладений протягом одного року з дня припинення особою діяльності, пов’язаної з виконанням владних функцій; г) звільнення проводиться на вимогу осіб, які не є стороною трудового договору.

Ключові слова: корупція, працівник, виконання функцій держави або місцевого самоврядування, припинення трудового договору, роботодавець.

«Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава», – проголошено ст. 1 Конституції України, прийнятої 28 червня 1996 р.

[1]. На шляху розбудови правової держави наша країна стикається з численними проблемами. Однією з найбільш небезпечних серед них є корупція – ви-

користання законодавчо передбаченими категоріями осіб наданих їм службових повноважень чи пов’язаних із ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди цим особам або на їх вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цих осіб до противправного використання наданих їм службових повноважень чи пов’язаних із ними можливостей. Цим негативним соціальним явищем пронизані практично всі суспільні відносини, а також органи державної влади і місцевого самоврядування. Корупція постійно видозмінюється, розвивається, пристосовується до нових умов. Виникають нові форми її проявів, нові суспільні відносини, де останні стають нормою.

С. С. Рогульський доводить, що корупція багато століть «супроводжує» економічний і культурний розвиток усіх країн світу. Масштаби і наслідки процесів корумпованості в усіх державах світу вимагають від відповідних державних і міжнародних установ та організацій постійного й поглиблена аналізу її причин з метою нейтралізації та розробки заходів щодо її подолання [2, с. 1].

Авторський колектив монографії «Корупція як негативне соціальне явище: шляхи її подолання в Україні та міжнародний досвід» суспільну небезпекність розглядуваного явища вбачає в тому, що вона: а) підриває авторитет держави, завдає шкоди утвердженню демократичних засад управління суспільством, побудові та функціонуванню

державного апарату; б) суттєво обмежує конституційні права і свободи людини та громадянина; в) порушує принцип верховенства права; г) призводить до гальмування і викривлення соціально-економічних реформ, перешкоджає розвитку ринкових відносин, а також надходженню іноземних інвестицій; д) грубо порушує встановлений порядок здійснення повноважень посадовими особами органів державної влади, місцевого самоврядування, управлінських структур правового сектору; е) надає незаконні привілеї корумпованим угрупованням і кланам, підпорядковує державну владу їх інтересам; є) сприяє криміналізації та тінізації економічних відносин, легалізації доходів, одержаних незаконним шляхом; ж) живить організовану злочинність, насамперед економічну, стає неодмінною умовою її існування; з) порушує принцип соціальної справедливості, невідворотності покарання; і) нищить духовні, моральні та суспільні цінності; и) ускладнює відносини з іншими державами і всією міжнародною спільнотою, унеможливлює надання іноземної допомоги [3, с. 15, 16].

Саме корупція є однією з причин, що привела до масових протестів в Україні на стику 2013–2014 років (Революція Гідності). Згідно з результатами дослідження Global Corruption Barometer, проведеного міжнародною організацією Transparency International у 2013 р., 36% українців були готові вийти на вулицю, протестуючи проти корупції. Високий показник сприйняття корупції громадянами пояснюється відсутністю дієвих реформ у сфері протидії корупції та неефективною діяльністю органів право-

порядку щодо виявлення корупційних правопорушень та притягнення винуватців до відповідальності, про що свідчить, зокрема, незадовільне виконання Україною міжнародних зобов'язань щодо запровадження антикорупційних стандартів.

Основні міжнародні стандарти запобігання корупції містять: документи ООН – Конвенція ООН проти корупції, Декларації ООН «Про боротьбу з корупцією і хабарництвом у міжнародних комерційних операціях» і «Про злочинність і суспільну безпеку», Міжнародний кодекс поведінки державних посадових осіб, Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку; акти Ради Європи – Цивільна Конвенція про боротьбу з корупцією, Двадцять принципів боротьби з корупцією, Модельний кодекс поведінки для державних службовців.

В Україні відносини, що виникають у сфері запобігання корупції, регулюються Конституцією України, міжнародними договорами, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою, Законом «Про запобігання корупції» та іншими законами, а також прийнятими на їх виконання іншими нормативно-правовими актами.

Антикорупційна стратегія допомоги на 2014–2017 роки [4] заходи формування і реалізації державної антикорупційної політики формулює так:

1) визначити на законодавчому рівні засади організації та діяльності спеціально уповноваженого органу щодо запобігання корупції, відповідального, зокрема, за комплекс заходів із формування та реалізації антикорупційної політики;

2) розробити проект акта Кабінету Міністрів України щодо схвалення загальнонаціональної методики оцінки рівня корупції відповідно до стандартів ООН, щороку проводити із зачлененням громадськості дослідження щодо сприйняття корупції та довіри населення до органів, відповідальних за запобігання корупції, готовності населення брати участь у заходах щодо запобігання корупції, поширеності та видів мोделей корупційної поведінки, корупціогенних ризиків у відповідних сферах;

3) проводити щорічні слухання у Верховній Раді України щодо національного звіту про стан справ із питань запобігання корупції, що готуватиметься спеціально уповноваженим органом з питань антикорупційної політики, та оприлюднювати звіт разом із висновками і рекомендаціями парламентських слухань;

4) забезпечити імплементацію міжнародних стандартів співпраці влади та громадськості у прийнятті рішень у сфері антикорупційної політики, зокрема закріплених у Кодексі кращих практик участі громадськості у процесі прийняття рішень та перейти до нових форм співпраці, таких як діалог та партнерство;

5) проводити на постійній основі інформаційні кампанії, орієнтовані на різні соціальні групи та спрямовані на усунення толерантного ставлення до корупції, підвищення рівня співпраці влади та громадян у протидії корупції.

Закон України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 р. [5] визначає правові й організаційні засади функціонування системи запобігання корупції в Україні, зміст і порядок застосування превентивних антикоруп-

ційних механізмів, правила щодо усунення наслідків корупційних правопорушень. Розділ IV цього нормативного документа заходами запобігання корупційним та пов'язаним із корупцією правопорушенням визнає: а) обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища; б) обмеження щодо одержання подарунків; в) запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поводження з ними; г) обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності; д) обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування; е) обмеження спільної роботи близьких осіб. Як бачимо, вагоме місце у вказаній системі займають заходи, що мають трудо-правову природу.

«Основною метою звільнення працівника за деякими спеціальними підставами слід визнати запобігання корупційним і пов'язаним із корупцією правопорушенням, тобто завчасне відвернення й недопущення корупційних діянь шляхом припинення трудових правовідносин зі спеціальними суб'єктами в порядку, передбаченому законодавством про працю. До таких підстав звільнення належать: а) укладення трудового договору (контракту) всупереч вимогам Закону України «Про запобігання корупції», встановленим для осіб, які звільнилися або іншим чином припинили діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, протягом року з дня її припинення; б) перебування всупереч вимогам Закону України «Про запобігання корупції» у прямому підпорядкуванні

у близької особи», – переконливо доводить К. О. Кузьміна [6, с. 84].

Як самостійною підставою припинення трудового договору пунктом 7¹ (набрання законної сили судовим рішенням, відповідно до якого працівника притягнуто до відповідальності за корупційне правопорушення) стаття 36 КЗпП України була доповнена 17 травня 2012 р. [7]. Однак уже 14 жовтня 2014 р., після прийняття Закону України «Про запобігання корупції», ця підставка була викладена у такій редакції: «укладення трудового договору (контракту), всупереч вимогам Закону України «Про запобігання корупції», встановленим для осіб, які звільнилися або іншим чином припинили діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, протягом року з дня її припинення». Як показала, здавалося б, нетривала практика, при звільненні працівника за розглядуваною підставою виникає чимало питань.

До суттєвих ознак припинення трудового договору за п. 7¹ ст. 36 КЗпП України [8] належать такі:

1. Наявність специфічних сторін трудового договору:

– звільнювані особи – особи, які припинили діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування. Відповідно до ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції» такими osobами є: Президент, Голова Верховної Ради, його Перший заступник і заступник, Прем'єр-міністр, Перший віце-прем'єр-міністр і віце-прем'єр-міністри, міністри, інші керівники центральних органів виконавчої влади та їх заступники, Голова Служби безпеки, Генеральний

прокурор, Голова Національного банку, Голова та члени Рахункової палати, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, Голова Верховної Ради АРК, Голова Ради міністрів АРК; народні депутати України, депутати Верховної Ради АРК, депутати місцевих рад, сільські, селищні, міські голови; державні службовці, посадові особи місцевого самоврядування; судді Конституційного Суду України, інші професійні судді, члени дисциплінарні інспектори Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, службові особи секретаріату цієї Комісії, Голова, його заступник, секретарі секцій Вищої ради юстиції, а також інші члени Вищої ради юстиції, народні засідателі і присяжні (під час виконання ними цих функцій); особи рядового і начальницького складу державної кримінально-виконавчої служби, податкової міліції, особи начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту, Національного антикорупційного бюро України; посадові та службові особи органів прокуратури, Служби безпеки України, дипломатичної служби та ін. Вказаний перелік є вичерпним і не підлягає розширеному тлумаченню. Так, не можуть бути віднесені до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: а) посадові особи юридичних осіб публічного права; б) особи, які не є держслужбовцями, посадовими особами місцевого самоврядування, але надають публічні послуги (незалежні посередники, члени трудового арбітражу, третейські судді під час виконання ними цих функцій); в) особи, які постійно або тимчасово обіймають посади, пов'язані з виконан-

ням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків, або спеціально уповноважені на виконання таких обов'язків у юридичних особах приватного права, а також інші особи, які не є службовими особами та перебувають з підприємствами у трудових відносинах;

– роботодавці – юридичні особи приватного права та фізичні особи – підприємці. За частиною 2 ст. 81 ЦК України [9] юридичні особи, залежно від порядку їх створення, поділяються на юридичних осіб приватного права та юридичних осіб публічного права. Кодекс регламентує правовий статус юридичних осіб приватного права. Саме вони є суб'єктами права приватної власності. Здійснення цього права, виникнення та припинення права власності на майно залежать також від організаційно-правових форм юридичних осіб. Право на здійснення підприємницької діяльності, яку не заборонено законом, має також фізична особа. Вона здійснює своє право на підприємницьку діяльність за умови її державної реєстрації в порядку, встановленому законом.

2. Протягом одного року до дня припинення виконання функцій держави або місцевого самоврядування майбутні працівники здійснюювали повноваження з контролю, нагляду або підготовки чи прийняття рішень щодо діяльності своїх роботодавців. Контроль і нагляд – це способи саморегуляції соціальної системи, що забезпечують упорядковану взаємодію елементів, що її складають, шляхом соціально-нормативного регулювання. Їх стабілізуюча функція полягає у відтворенні панівного типу соціальних відносин. Цільова функція системи со-

ціального контролю та нагляду, її спрямованість і зміст залежать від історично обумовлених соціальних, економічних, політичних і правових характеристик» [Див.: 10, с. 28; 11, с. 380]. Г. О. Замченко висловлює такі методологічно-теоретичні висновки щодо нагляду та контролю: а) у державному управлінні контроль перебуває у тісному зв'язку з іншими функціями управління й разом із тим призначений для оцінки відповідності здійснення цих функцій завданням, що стоять перед управлінням. Він забезпечує конкретність управління й здійснення його відповідно до прийнятих рішень; б) контроль здійснюється усіма суб'єктами управління, але його обсяг, форми і методи диференціюються залежно від ієрархічного рівня конкретного структурного підрозділу, специфіки цілей і завдань останнього; в) нагляд полягає у забезпечені виконання загальнообов'язкових норм, встановлених як законами, так і підзаконними актами, багато з яких до того ж належать до техніко-юридичних. Основними його напрямами є спостереження за відповідними відносинами, застосування різномірних попереджувальних заходів; г) у системі елементів державного управління нагляд входить до складу функцій управління як елемент змісту управління. Але, на відміну від контролю, який притаманний усім без винятку управлінським органам, нагляд є складовою частиною компетенції лише деяких із них. За своїм змістом він характеризується тим, що має за мету перевірку роботи органів та осіб лише з точки зору відповідності її закону та іншим правовим нормативним актам [12, с. 382].

3. Трудовий договір був укладений протягом одного року з дня припинення особою діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування.

Строки є найважливішим засобом упорядкування суспільних відносин, без яких не можна уявити жодної дії, якої б сили вона не мала. Час у правовому регулюванні розглядається як часові параметри суспільної діяльності людей, що встановлюються нормами права. П. М. Рабінович виявив такі методи впливу часу на право: а) фіксація часу (моменту) початку певної діяльності (регламентація своєчасності), встановлення часових меж юридично значущої діяльності, вказівка моментів її початку і завершення (регламентація тривалості, строків); б) встановлення часу, протягом якого має бути досягнуто певного результату (регламентація швидкості, темпу); в) вияв часового «відрізку», після спливу якого відбуваються певні зміни в юридичних правах і обов'язках суб'єктів (регламентація юридичної значущості плину часу); г) вказівка на факти, з настанням яких починається відрахунок строків, пов'язаних із певними юридичними наслідками (регламентація моменту, що «породжує» юридичну значущість плину часу) [13, с. 20]. За статтею 241¹ КЗПП України строк, обчислюваний роками, закінчується у відповідні місяць і число останнього року строку.

4. Звільнення працівника проводиться роботодавцем на вимогу осіб, які не є стороною трудового договору. Органи або особи, які не є стороною трудового договору і за ініціативою або на вимогу яких припиняються трудові відносини

між працівником та підприємством у трудовому праві, прийнято називати «третіми особами». Треті особи у трудовому праві – це визначені в законодавстві державні та громадські органи, особи, наділені повноваженнями вимагати або ініціювати питання про розірвання трудового договору з певними категоріями працівників з метою захисту державних, суспільних інтересів, трудових

прав громадян [14, с. 19]. У разі виявлення вказаного порушення Закону України «Про запобігання корупції» Національне агентство з питань запобігання корупції (центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом, який забезпечує формування та реалізує державну антикорупційну політику) звертається до суду з питанням про припинення трудового договору.

Список використаних джерел

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Рогульський С. С. Адміністративно-правові заходи боротьби з корупцією в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 / С. С. Рогульський / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2005. – 18 с.
3. Белов Д. М. Корупція як негативне соціальне явище: шляхи її подолання в Україні та міжнародний досвід : монографія / Д. М. Белов, Ю. М. Бисага, М. М. Палінчак та ін. – Ужгород : Ліра, 2004. – 64 с.
4. Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки : Закон України від 14.10.2014 р. № 1699-VII // Відом. Верхов. Ради України. – 2014. – № 46. – Ст. 2047.
5. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII // Відом. Верхов. Ради України. – 2014. – № 49. – Ст. 2056.
6. Кузьміна К. О. Правове регулювання звільнення працівників із підстав, що спрямовані на запобігання корупції : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.05 / К. О. Кузьміна ; НДІ прав. забезпечення інновацій розвитку НАПРН України. – Х., 2015. – 206 с.
7. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» : затв. Законом України від 17.05.2012 р. № 4711-VI // Відом. Верхов. Ради України. – 2013. – № 14. – Ст. 89.
8. Кодекс законів про працю України : затв. Законом УРСР від 10.12.1971 р. № 322-VIII // Відом. Верхов. Ради УРСР. – 1971. – № 50 (Додаток). – Ст. 375.
9. Цивільний кодекс України : затв. Законом України від 16.01.2003 р. № 435-IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2003. – № 40–44. – Ст. 356.
10. Замченко Г. О. Принципи нагляду та контролю за дотриманням законодавства про працю України : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.05 / Г. О. Замченко ; Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х., 2008. – 171 с.
11. Держава та її органи як суб'екти: теоретико-прикладний нарис : монографія / за наук. ред. проф. О. М. Ярошенка. – Х. : Право, 2014. – 288 с.
12. Ярошенко О. М. Загальнознані стандарти контрольно-наглядової діяльності у сфері праці / О. М. Ярошенко // Правова доктрина – основа формування правової системи держави : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 20-річчю Нац. акад. прав. наук України та обговорення п'ятитомній монографії «Правова доктрина України», Харків, 20-21 листопада 2013 р. – Х. : Право, 2013. – С. 380–384.
13. Яковлев О. А. Розірвання трудового договору з ініціативи третіх осіб, які не є стороною трудового договору : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.05 / О. А. Яковлев ; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. – Х., 2003. – 189 с.
14. Рабинович П. М. Время в правовом регулировании (философско-юридические аспекты) / П. М. Рабинович // Правоведение. – 1990. – № 3. – С. 19–27.

References

1. Konstytutsiia Ukrainy vid 28.06.1996 r., № 254k/96-VR // Vidom. Verkhov. Rady Ukrayini. – 1996. – № 30. – St. 141.
2. Rohulskyi S. S. Administratyvno-pravovi zakhody borotby z koruptsiieui v Ukrayini: avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk: spets. 12. 00. 07 / S. S. Rohulskyi / Kyivskyi nats. un-t im. Tarasa Shevchenka. – K., 2005. – 18 s.
3. Bielov D. M. Koruptsiia yak nehatyvne sotsialne yavyshche: shliakhy iyy podolannia v Ukrayini ta mizhnarodnyi dosvid: monogr. / D. M. Bielov, Yu. M. Bysaha, M. M. Palinchak ta in. – Uzhhorod: Lira, 2004. – 64 s.
4. Pro zasady derzhavnoi antykorupsionoi polityky v Ukrayini (Antykorupsiona stratehiia) na 2014–2017 roky: Zakon Ukrayini vid 14.10.2014 r. № 1699-VII // Vidom. Verkhov. Rady Ukrayini. – 2014. – № 46. – St. 2047.
5. Pro zapobihannia korupsii: Zakon Ukrayini vid 14.10.2014 r. № 1700-VII // Vidom. Verkhov. Rady Ukrayini. – 2014. – № 49. – St. 2056.
6. Kuzmina K. O. Pravove rehulyuvannia zvilnennia pratsivnykiv iz pidstav, shcho spriamovani na zapobihannia korupsii: dys. ... kand. yuryd. nauk: spets. 12.00.05 / K. O. Kuzmina / NDI pravovoho zabezpechennia innovats. rozvytku NAPrN Ukrayini. – Kh., 2015. – 206 s.
7. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchyk aktiv Ukrayini u zviazku z pryiniatiem Zakonu Ukrayini «Pro zasady zapobihannia i protydii korupsii»: zatv. Zakonom Ukrayini vid 17.05.2012 r. № 4711-VI // Vidom. Verkhov. Rady Ukrayini. – 2013. – № 14. – St. 89.
8. Kodeks zakoniv pro pratsiu Ukrayini: zatv. Zakonom URSR vid 10.12.1971 r., № 322-VIII // Vidom. Verkhov. Rady URSR. – 1971. – № 50 (Dodatok). – St. 375.
9. Tsyvilnyi kodeks Ukrayini: zatv. Zakonom Ukrayini vid 16.01.2003 r. № 435-IV // Vidom. Verkhov. Rady Ukrayini. – 2003. – № 40–44. – St. 356.
10. Zamchenko H. O. Pryntsypy nahliadu ta kontroliu za dotrymanniam zakonodavstva pro pratsiu Ukrayini: dys. ... kand. yuryd. nauk: spets. 12.00.05 / H. O. Zamchenko ; Kharkivskyi nats. un-t vnutr. sprav. – X., 2008. – 171 s.
11. Derzhava ta iyy orhany yak subiekty: teoretyko-prykladnyi narys: monogr. / za nauk. red. prof. O. M. Yaroshenka. – Kh.: Prawo, 2014. – 288 s.
12. Iaroshenko O. M. Zahalnovyznani standarty kontrolno-nahliadovoii diialnosti u sferi pratsi / O. M. Yaroshenko // Pravova doktryna – osnova formuvannia pravovoii systemy derzhavy: materialy Mizhnar. nauk.-prakt. konf., prysviach. 20-richechiu Nats. akad. prav. nauk Ukrayini ta obhovorennya piyatitomnoi monografi «Pravova doktryna Ukrayini», Kharkiv, 20-21 lystopada 2013 r. – Kh.: Prawo, 2013. – S. 380–384.
13. Iakovliev O. A. Rozirvannia trudovoho dohovoru z initiatyvy tretikh osib, yaki ne ye storonoiu trudovoho dohovoru: dys. ... kand. yuryd. nauk: spets. 12.00.05 / O. A. Yakovliev / Nats. yuryd. akad. Ukrayini im. Yaroslava Mudroho. – Kh., 2003. – 189 s.
14. Rabynovich P. M. Vremia v pravovom rehulyrovannya (fylosofsko-yurydycheskie aspekty) / P. M. Rabynovich // Pravovedenie. – 1990. – № 3. – S. 19–27.

Стаття надійшла до редколегії 10.02.2016.

Ярошенко О. Н., професор, доктор юридических наук, профессор кафедры трудового права, Национальный юридический университет имени Ярослава Мудрого, Украина, г. Харьков

e-mail: trudpravo_nauk@mail.ru
ORCID 0000-0000-0022-4726

Заключение трудового договора, вопреки требованиям Закона Украины «О предупреждении коррупции», как самостоятельное основание прекращения трудового договора

В статье рассматривается заключение трудового договора, вопреки требованиям Закона Украины «О предотвращении коррупции», как самостоятельное основание пре-

кращення трудового договора. Установлено, что к существенным признакам прекращения трудового договора по рассматриваемому основанию относятся: а) наличие специфических сторон трудового договора: увольняемые лица – лица, прекратившие деятельность, связанную с выполнением функций государства или местного самоуправления; работодатели – юридические лица частного права и физические лица – предприниматели; б) в течение одного года до дня прекращения выполнения властных функций лица осуществляли полномочия по контролю, надзору, подготовке или принятию решений по деятельности будущих работодателей; в) трудовой договор был заключен в течение одного года со дня прекращения лицом деятельности, связанной с выполнением властных функций; г) увольнение производится по требованию лиц, не являющихся стороной трудового договора.

Ключевые слова: коррупция, работник, выполнение функций государства или местного самоуправления, прекращение трудового договора, работодатель.

Yaroshenko O. M., Doctor of Legal Sciences, Professor, Yaroslav Mudryi National Law University, Kharkiv, Ukraine
e-mail: trudpravo_nuau@mail.ru
ORCID 0000-0000-0022-4726

Concluding an Employment Contract, Contrary to the Law Ukraine «On Prevention of Corruption», as a Stand Alone Grounds for Termination of Employment Contract

In the article the entering into labor contract, contrary to the Law of Ukraine «On Prevention of Corruption» as an independent ground for termination of employment.

«Ukraine is a sovereign, independent, democratic, social, legal state», – declared Art. 1 of the Constitution of Ukraine, adopted June 28, 1996 Standing in the way of building legal state, our country faces numerous challenges. One of the most dangerous among them corruption – the use of legally prescribed categories of persons granted them authority or the related opportunities in order to obtain undue advantage or the adoption or acceptance of such a benefit promise / offer of such a benefit for himself or others or under promise / offer or provide undue advantage to these persons or their request to other natural or legal person to persuade these persons to unlawful use of authority granted to them or the associated opportunities. These negative social phenomenon penetrated almost all public relations and public authorities and local governments. Corruption is constantly mutates, develops, adapts to new conditions. There are new forms of its manifestations, there are more public relations, where they become the norm.

In Ukraine relations arising in the area of revention of corruption governed by the Constitution of Ukraine, international treaties ratified by the Verkhovna Rada the Law «On Prevention of Corruption» and other laws and their implementation adopted at other legal acts.

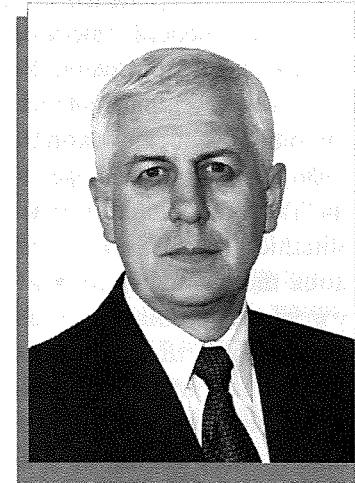
It is established that the essential features of termination on such basis as the entry into force of a court decision, according to which the employee liable for corruption offenses are: a) the presence of specific parties to the employment contract: freed persons – persons who have ceased activities associated with the functions of the state or local government; Employers – legal entities of private law and natural persons – entrepreneurs; b) one year before the date of termination of government functions, people carried the power to control, supervision or training or decisions on the future of employers; c) the employment contract was concluded for one year from the date of termination of the person associated with the performance of government functions; g) exemption is made at the request of persons who are not party to the employment contract.

Key words: corruption, employee, perform functions of state or local government, termination of employment agreement, employer.

• ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ НАУК •

БУЛУЛУКОВ ОЛЕГ ЮРІЙОВИЧ,

кандидат юридичних наук, доцент,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, Україна, м. Харків
e-mail: oblehrer@gmail.com
ORCID 0000-0003-1598-0542

УДК 343.98

Функції тактичних рішень у криміналістиці

Розглянуто поняття «функція» тактичних рішень у криміналістиці. Проаналізовано функції криміналістики та її окремих категорій. Акцентовано увагу на взаємозв'язку функцій криміналістики і функцій тактичних рішень. Наводиться класифікація функцій тактичних рішень виходячи із спрямованості тактичних завдань, що виникають у процесі розслідування, і розкрито їх сутність. Вказується, що при розслідуванні злочинів правильне визначення зазначених функцій сприяє оптимальному вибору тактичних рішень.

Ключові слова: тактичне рішення, пізнавальна функція тактичних рішень, управлінська функція тактичних рішень, регулятивна функція тактичних рішень, організаційна функція тактичних рішень.

Дослідження тактичних рішень у криміналістиці передбачає визначення їх функцій, які є невід'ємною частиною теоретичного комплексу факторів, що притаманні поняття «тактичне рішення».

Актуальність даної проблеми може бути визначена призначенням тактичних рішень при розслідуванні злочинів, а також відсутністю таких досліджень у науці криміналістици.

У криміналістичній та кримінальній процесуальній літературі до функцій

окремих понять зверталися такі вчені, як: Р. С. Белкін, І. В. Гловюк, А. В. Іщенко, В. О. Коновалова, В. М. Шевчук, В. Ю. Шепітько та ін. Однак нерозробленість поняття «функції тактичних рішень» дозволяє здійснити його дослідження в даній статті.

Метою і завданнями дослідження є визначення поняття «функції тактичних рішень», їх видів, значення, при виборі напряму тактичного впливу в процесі розслідування.